

**ÖZEL ANTALYA KOLEJİ MURATPAŞA ANADOLU LİSESİ
PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK BÖLÜMÜ**

2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

VELİ BÜLTENİ

OCAK, 2025

İHMAL VE İSTİSMAR

Bedensel, ruhsal ve cinsel gelişimin henüz tamamlanmadığı 0-18 yaş arasındaki dönem çocukluk dönemi olarak tanımlanır.

Bu dönemdeki çocuğun beden veya ruh sağlığına zarar veren, zarar verme riski taşıyan, fiziksel, duygusal, zihinsel veya cinsel gelişimini olumsuz etkileyen, kendisine bakmakla yükümlü kişi veya kişiler tarafından zarar verici olan, kaza dışı ve önlenemez bir davranışa maruz kalması çocuğa karşı kötü muamele ya da **çocuk istismarı** olarak tanımlanmaktadır. Kötü muamelenin fiziksel, cinsel ve duygusal istismar ile ihmal olmak üzere dört farklı boyutu vardır.

- **Fiziksel İstismar:** Çocuğa karşı; sağlığına, yaşamına, gelişimine veya onuruna zarar veren ya da zarar verebilme olasılığı yüksek, kasıtlı fiziksel güç kullanılmasıdır.
- **Cinsel İstismar:** Çocuğun tam olarak anlayamadığı, onay vermesinin mümkün olmayacağı, gelişimsel olarak hazır olmadığı ya da toplumun yasalarına, sosyal normlarına aykırı olacak şekilde bir cinsel etkinliğe dâhil edilmesidir.
- **Duygusal İstismar:** Ebeveyn ya da çocuğa bakan kişinin davranışları ya da sözleriyle çocuğun ruh sağlığını bozacak etkide bulunması ve çocuğun bu nedenle büyüme gelişme ve ruh sağlığı açısından genetik kapasitesine ulaşmasının engellenmesidir. Bu durum bir süreç içinde, pek çok defalar tekrarlanabileceği gibi, tek bir seferde de gerçekleşebilir.
- **İhmal:** Çocuğa bakmakla yükümlü kimselerin; çocuğun beslenme, giyinme, barınma, eğitim, sağlık, diş sağlığı ve sevgi gibi temel gereksinimlerini karşılamada ihmal göstermesi, çocuğun beden ve ruh sağlığının veya bedensel, duygusal, sosyal ya da ahlaki gelişiminin engellenmesi.

Çocuk İstismarını Kolaylaştıran Başlıca Risk Faktörleri:

1. Çocuk ile ilgili risk faktörleri
2. Anne-baba ya da bakım veren ile ilgili risk faktörler
3. Ailenin sosyal yapısı ile ilgili risk faktörler
4. Toplumla ilgili risk faktörleri

Çocuk ile ilgili risk faktörleri:

- İstenmeyen çocuklar ya da istenmeyen cinsiyette çocuklar, doğmalık anomaliler, mizaç vb. nedenlerle ailenin beklentilerini karşılayamayan çocuklar
- Zihinsel gerilik, erken doğum, kronik hastalık gibi nedenlerle sürekli bakım gerektiren çocuklar
- Engelli çocuklar
- Hiperaktivitesi, tehlikeli davranış sorunları olan çocuklar
- Üvey çocuklar
- Sık ve uzun süre ağlayan çocuklar

Anne-baba ya da bakım veren ile ilgili risk faktörleri:

- Genç ebeveyn, yalnız yaşayan ebeveyn
- Eğitim eksikliği (Çocuk gelişimi hakkında bilgisizlik, bilinçsizlik)

- Alkol ve/veya uyuşturucu kullanıyor olmak
- Çocukken istismara uğramış olmak
- Fiziksel veya psikiyatrik bir hastalık varlığı
- Dürtü ve öfke kontrolünün yetersizliği
- Toplumsal iletişim becerilerinin yetersizliği

Ailenin sosyal yapısı ile ilgili risk faktörleri:

- Ebeveyn ve çocuk bağının kopuk olması ve bağın kurulamaması
- Çok çocuklu, katı disiplin uygulayan aileler
- Ekonomik sıkıntı, işsizlik, aile içi şiddet varlığı
- Sosyal destek sistemlerinin yetersizliği
- Evlilikteki veya yakın ilişkilerdeki sorunlar nedeniyle aile yapısının bozulması, bunun sonucunda çocukta veya erişkinde duygusal ve zihinsel sorunların ortaya çıkması
- Aile bireyleri arasındaki bağın zayıf olması, sözel ve psikolojik çatışmaların sık yaşanması

Toplumla ilgili risk faktörleri:

- Çocuđu koruyan yasaların yetersizliği
- Çocuğa verilen değerin düşük olması
- Cinsel ayrımcılık ve toplumsal eşitsizlik
- Şiddetin kabul edilir olması, hoş görüyle karşılanması, organize şiddetin varlığı (savaş, terör, yüksek suç oranları)
- Pedofili
- Kontrolsüz internet ve Kültürel normlar

Çocukları İstismardan Koruma Yolları

1. Çocuklarınız size her konuda güvenip sorunlarını anlatabilmeliler
2. Çocuk bir şey anlatırken dinleyip inanılmalıdır.
3. Çocuklara yaşına uygun cinsel bilgi verilmeli, özel bölgeleri ve bu bölgelerin kendine ait olup o istemedikçe kimsenin dokunamayacağı öğretilmelidir.
4. Yabancılarla konuşmamaları, hediye almamaları, arabalarına binmemeleri konusunda uyarılmalıdır.
5. Evde yalnız kaldıklarında tanımadıkları kişilere kapıyı açmamaları söylenmelidir.
6. Tehlike hissettiklerinde bağırmaları, kaçmaları, yardım istemeleri telkin edilmelidir.

7. Evden çıkarken nerede ve kiminle olacağı bilgisi alınmalıdır.

8. HAYIR deme becerisi öğretilmelidir.

TCK-Madde 278'e göre her vatandaşın suçu bildirim yükümlülüğü vardır.

KAYNAKÇA

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Ruh Sağlığı Dairesi Başkanlığı
<https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/ihtmal-istismar.html>